

333

comprendens est. ubi aequum est in obiecto facere, qd in
statu significat affectus motus. In statu de fini grammaticale.
Ita qd, cumqz es pedeunt, s bona. sed qd, mala s bona ex-
pediunt: qd qd mala s bona. Aequum est in obiecto
expedire ad in statu significat bona p. In statu autem
pacem, ratiōnē, ostendit maioris mali.

Pro fallacia amphibologis sunt haec exempla quos-
cunqz vellent me capere, vellera ut me caperent: sed
hostes vellent me capere: qd vellent ut hostes me ca-
perent. Ita quisquis arat latus, terram pro scandit
aratro: sed operam polens latus arat: qd operam per-
dens terram pro scandit aratro. Deniqz hoc magistri
sunt huius: sed hi libri sunt magistri: qd hi libri s huius.

De fallacia copias. Diui- sionis III.

Pro fallacia compositis, quemqz possibile est stare pos-
sibile est ut sit: sed possibile est sedentem stare: qd possibile
est ut sedens sit. Vei statu prius vera est in se diviso, et
falsa in se composita, et quia sequitur falsa ita. Ita
quicunque numerus componitur ex duobus et tribus, est duo
et tria: sed quicunque sunt duo et tria: qd quicunque compo-

nunt

componuntur ex duobus, et tribus. Terciis est falsa, quia
sequitur ex illis accepta insu[m] composita, in quo est falsa,
et illa mai[or] in eod sit vera sit.

Pro fallacia divisionis, scilicet suis diuisi, quae cum sunt duo
et tria, sunt duo, et tria: sed quinque sunt duo et tria. q[uo]d
quinq[ue] sunt duo, et quinq[ue] sunt tria. Ita o[mn]is enuntio est uero. fal-
sa: sed o[mn]is enuntio non est uero. q[uo]d o[mn]is enuntio est falsa. ubi
duo est falsa, quia sequitur ex ea compositum Maioris, qui falso
est.

Pro fallacia accentus, qui provenit ex uarietate auen-
tiorum, et punctiorum vocabulorum: ut qui leporis insectari, multa
paruit loca: sed tu comedam sedes, et sermonem amius
convers, leporis insectaris: q[uo]d multa paruit loca ab domi
sedes. Ita: qui liboru[m] edat, liboru[m] devorat: sed tu
lib[er]tatis edas (i.e. in lucem omittis): q[uo]d liboru[m] devoras. Vbi dup-
lio est in verbis (edas) q[uo]d in illa het et breuer, in illa: il
longa. Haec et fallacia provenit ex deponi, et coniuncte
aliumius vocabuli, ut o[mn]is via pedibus concubat. sed o[mn]is
via res ipsa est publica: q[uo]d res publica pedibus concubat.
Ita: qui dicit te a grecie vnde iste, laudat te: sed Propter
ab te reprehendit, dicit te a grecie vnde iste: sed te re-
prehendit, laudat te. Denique, qui dicit, audiens sacrum,

1. sacru³ ait te sacru³ audiuisse : sc̄ quicce interrogat an
sacru³ audieris, dicit, audistis sacru³; q̄ qui interrogat
an sacru³ audieris, ait te sacru³ audiisse 1. Vbi deceptio
i. sophismatis orbi es suu ironico pro serio : deceptio
2. orbi es suu interrogatorio pro assertorio.

Pro figura dictionis. q̄ fundati in solitudine du-
cimis, ut soci n̄ e sp̄s. soci e his. q̄ his n̄ e sp̄s. Itē
qua hinc candem rōe, sunt ciusde³ ḡis : sc̄ Est hinc
et manupium hinc candē rōe: q̄o sunt ciusde³ ḡis.

Chrt. 4°. O.
De fallacijs reru³.

Prima es fallacia, q̄ in rebus contingunt, e fallacia
accidentis. ut si duas dial e ḡis. his e aial. q̄ his e ḡis.
Vbi in Mai n̄ sumiti aial, quatenus e id cu³ hic, se-
punctum auctri beneficio. In illis abstractus e a suis ḡebus, quia
sola rōe e ḡis.

2° e qn̄ arguit a similitr ad sim quid. ita larma

restruendo

restituenda si dñs: sed dñs e^r furiosus: q^o arma restituenda
de sⁱ furioso: Ite³ / merces in mare iactanda: q^o nⁱ iactan-
da cu^m naufragio timet: ut uera, q^o nⁱ arquit^a
in qd ad simp^l. / merces projicienda sunt in mare cu^m
naufragio timet: q^o merces in mare p*ro*jicienda sunt: /
Ite³ / arma nⁱ restituenda dñs furioso: q^o nⁱ sunt res-
tituenda dñs.

De 3ª fallacia, q^o oritur ex ignorantia Elenchi: Ite³
q^o de reliquis, usq^a ad septimam, vni p*ro*f*ess* Curs. hoc fo.

Quesit. 2^a.

Qua r*ati*o solu*de*at
paralogismus.

Duos m*is*s tradit Arist. solu*ndi* Paralogismu<sup>3us e^r apparen^s,
et qui v*er* solu*re*, re*st* in n*on* soluit: et tunc dat^a, q^o n*on* stolidens
videre or*atione* n*on* vere, sed apparen^s arguere, ut ab
tenus distingat c*on*uincio*n*is, et alia, q^o multipli abargente
objicunt^a: nam r*ati*o apparen^s, sufficit, q^o n*on* argu*e* in ap-
paren^s.</sup>

158

Q^{uod} Aliis solvendi, & verus, et vere soluit paralogismus?
qui tunc clari, qn^r rondonis aere explicat unde nam orati-
eius falsitas. Nam si falsitas eius oratio est mā ante-
diluvii, soluta. N. illa p^{re}missa, q^{ue} vera apparet sed
n*c.* si aut oratio est p^{ri}a, possunt admitti omissa, et negari
c. D.

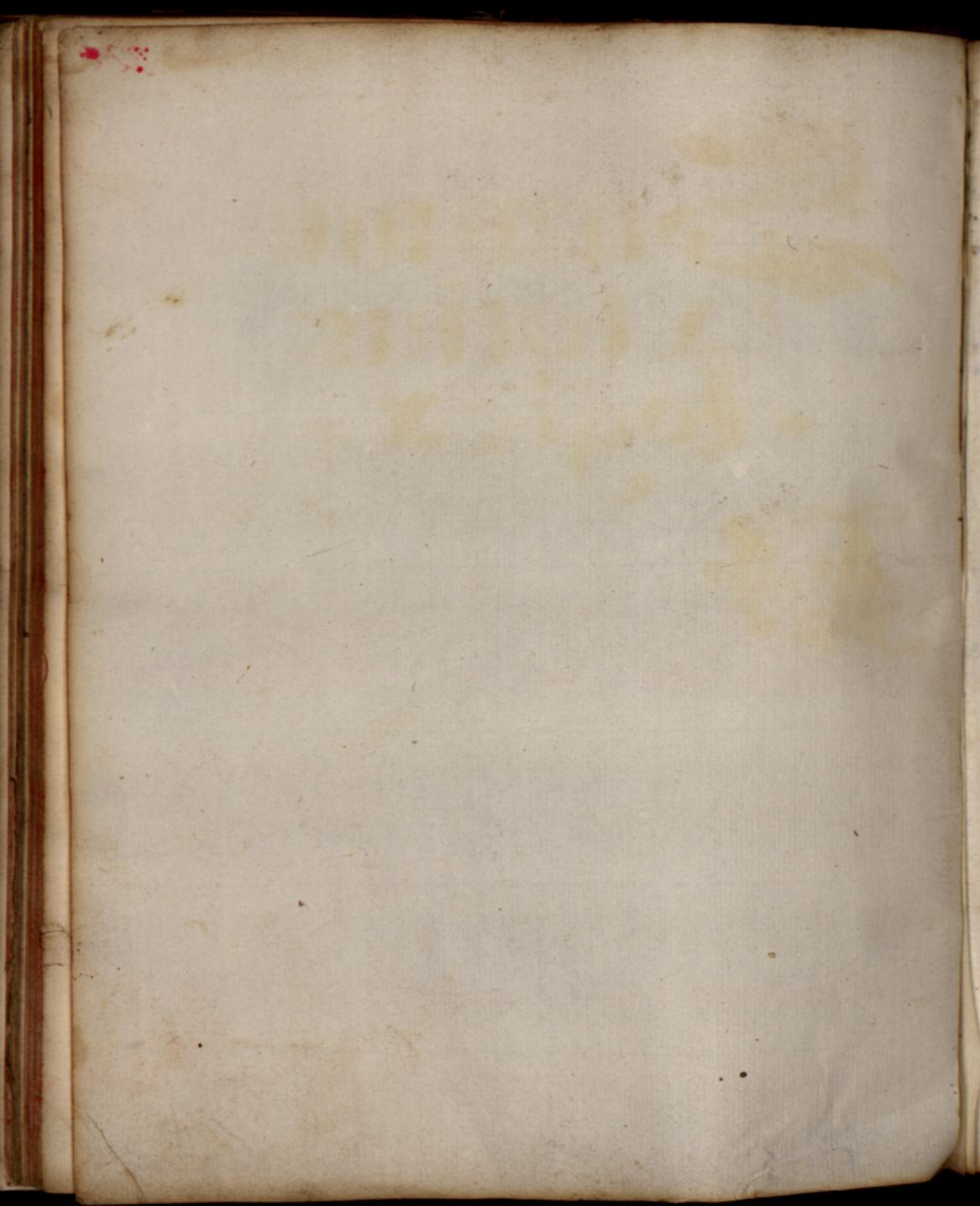
*Finis compendij logicae
Commercicensis.*

325-

158

326

Summa La totius Logicae

Et

Si quis dicit quod non est invenire in aliis elementis deinde ex
proposito de iure, certe non est. Non enim invenire
est invenire de iure sicut de iure deponere et agere
et de iure agere sicut de iure deponere.
Quare si quis dicit quod non est invenire in aliis elementis deinde ex
proposito de iure, certe non est. Non enim invenire
est invenire de iure sicut de iure deponere et agere
et de iure agere sicut de iure deponere.

umum illis
autem a
Eripere

Summu- la totius Logicae-

Intellexi et ars discernendi, sive ratiocinandi et patefaciendi ex notis, ignota. Onde eius subiectum minus diversificari, q. cōpletissimum dūcere, definit. et argōcom ex 3. operiis illis. Ita mea plena apprehensio, iudicium, discursus.
 Quare 3. has 3. operes tribo ratiōne cōplete esse.
 Igitur. vta. Dīa. Primus tractatus ē de Prāmentis. 2. Per-
 riformenias. 3. de priori, et posteriori resolutione. De
 tñ melius intelligāti prāmetra artis, p̄mittimus tractatum
 Porphyrii, q̄ sepe in prāmentis sua supponunti. Trac-
 tatus vñlii dñas hñc p̄s. In 1. agi. de vñliis in ḡie.
 in 2. de vñliis in ḡie; i. de quinque vñliis oītis.

33 **33**ia in genere.

1. Secundum quod est de unitate in multis et diversis rebus. non unitas de multis est diversa. sed diversa unitas in multis. ut si quis dicit. Vnde est ut quod agitur est. vel tria. vel quatuor. multo minus. Tunc dicitur. Et clara invenit se utris. Et magis ipsa multipliciter. In hac divisione probabile est actioni ostenditur. prout est quod in illius respectu partis. omnis ab illo est definita ut quid. Et ita. quod non ad unum in pluribus. ne illisque praecipiuntur. ut rationis nulla mentionem patet.

2^a quod est de unitate rei unius. Et cum unitate una quid. non est intelligendum quod unius. sed in unitate unitatis. quod est individualiter pars ipsius unitatis. sed in unitate unitatis. ut sic est unitas. et ideo regnit alia peculiaritas. quae habet. quod est pars. et libet ab inferioribus. Hoc est unitas personalis. determinata. Individualiter namque in sua corpora. Et personalia. quod est in suorum acto. ut dividatur in ipsorum. Quoniam locum est unitas. quod unius. quod est separabilis. Tamen est unitas personalis. quod haec subiectum unitus est. Unde potius dicenda est unitas propria.

3^a quod est de unitate propria rei unius. Haec apparet non regnare ad unum in pluribus. de quibus praecipiuntur. Et quia haec agitudo est ut in eis dividatur in superiora. sed

i nulla re ad sui cuiusq[ue] ut p[er]tinet in tabula q[ui] dividit p[er]
dati p[ro]p[ri]o r[ati]o[n]e et p[ro]p[ri]o s[ecundu]m q[ui] sit & p[ro]p[ri]o neg[atione] q[ui] dicitur n[on] repugnia;
q[ui]us autem talis p[ro]p[ri]e sit positivus sive diuini, seu contraria iuxta p[ro]p[ri]e.
Primum autem negationes multiplicantes p[ro]p[ri]as negatas, iuxta diversa
p[ro]p[ri]e sit repugnia ad c[on]tra[r]actum & repugnia ad p[ri]mandum, ent[er]a
iuti multigles n[on] repugnia, seu agniti; alle ad c[on]tra[r]actum
Alle ad p[ri]mandum, easq[ue] remota e[st] n[on] p[otest], sed vel p[ro]p[ri]a, vel
nulla d[icitur].

Quarta, si deo utet a[cc]ord[em] p[ro]p[ri]e neg[atione] n[on] solu[m] iuxta lo-
quamus de n[on] coi in statu contractions, cu[m] in eo n[on] est
una, sed in aliis p[ro]p[ri]e dista, quod s[ecundu]m inscriptio: d[icitur] et si loquemur
de n[on] in statu antecedentia, ac solutio[n]is, q[ui]s admis-
tam[us] op[er]em Scotti de cust[odia] n[on] coi ab inscripti, et n[on] rei, ad-
huc n[on] habebit cale d[icitur] p[ro]p[ri]e rei, q[ui] n[on] in alio statu n[on] habet unit[em] pres-
usionis, cu[m] n[on] deo instans, in quo n[on] sit coniuncta cu[m] inscripti-
bus, sed sot[er] habet prioritatem n[on], h[ab]et ius p[ro]p[ri]e q[ui] est habet in statu
contractionis. Imo si heret unius, cu[m] n[on] d[icitur] heret in p[ro]p[ri]o
in inscriptio, n[on] posset esse v[er]sus. Nullus n[on] deo utet sine inscriptis.
Quare sot[er] p[ro]p[ri]e intus datu[m] utet d[icitur] ut deo utet, n[on] sive
unus statu, sed duos, ut in ale[gor]ie unu[m] i. processu. In
ale[gor]ie sot[er] sit contractus, quod heret n[on] p[otest] nisi p[ro]tulit in statu ab-
stractionis, seu ex parte obtrusa, i[ps]o que insitus cogitat unde p[er] multa,
& p[ro]p[ri]e abstractus.

In quatuor de Abstractione v[er]sis, ex p[ro]p[ri]e tali collectus

in illis agens simus cu[m] phantasia producans sp[iritu]m intelligibil[em]
in illis possibilem, qua illa imprimitur cognoscit[ur]. q[uod] si
summa relativa, ut sit ens rationis, est id est substantia rationis.
comparatio ipsius in illis possibili; in se non nisi soli est
neg[atione] substanti, pro unitate s[ic] et agudine, sup[er]t[em] non quam mere
neg[atione] non dicitur ens rationis.

In questio[n]e 8. ob predicta questione, es penitus quid et
quotuplex sit ens rationis. Quod dicitur ens rationis, videlicet penitus
ab operatione in illis obiectis. Dividitur in tria modis, scilicet re-
lationem, negationem, et privationem. Ita enim solus in illis
conspicere p[otes]ta n[on] uoluntas, aut phantasia.

In questio[n]e 9. dividitur ista ut g[ener]is (si summa relativa)
in quinque species uulgatas, quia in singularitate diversae
naturae, ut impioribus. Dicitur species 3[ena] intima, quia
sub illis alicui non collocantur. Sunt immo[bi]la, quia in illis
et g[ener]is nihil medias quod probit ab in connodatis, q[uod] si
dicant aliquid mediatum, consequuntur.

8. questio[n]e 10 de partibus et rationib[us] isti rationib[us] q[uod] non dicitur
de plura, salte in sola. Parte ergo est quod appetitib[us] subiecto,
uel subiecti isti. Dividitur et in quinque species, in quid inceptio;
in quid complete, in quid ceteri, in quid ratio, in quid coniugii.

Partia, & participant uter senti, nesciunt entia sua;
 quia ex concreto esse ut parti non per unum faciens; Partio
 est utrum accidens vel potest esse ex causa sua, tunc plenius
 sunt entia propria. Non et talia partia non assignantur, sed utrūcunq;
 sentia cōcūdūt, sed de nominatio[n]e. v.c. Dominus dicit uera esse
 quod non uenit in scientib[us] intrinsecis, v.c. in Albedine pa-
 lone usq[ue].

Partia in Specie

In cas. 1. de genere definit Porphyrius quis relatur;
 id, sub quo estis collocari. Dein sic. quis est id, quod prius
 de glutinis esse dicensibus in q[uo]d est. Et quis quis si tam
 suarū sociorum, et tū si mihi substantialis; non tū si mihi alia-
 centis, q[uo]d sola p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a in qua[le]. Negationes, que tales p[ro]p[ri]a esse
 non possunt, neq[ue] p[ro]p[ri]as, q[uo]d non possint contraheri p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as.
 scimus autem de enchyrosis, de rerū mis; de p[er]ib[us] physiciis, &
 q[uo]d si physiciis.

In cas. 2. de sp[eci]e p[er]hat Porphyrius. Proponeat uariantes
 auptiones, s. pro p[ri]a extrema, q[uo]d sp[eci]e subiectibili. pro p[ri]e p[ri]abili.
 Dein miscet aliqua de serie p[ri]mentali. Tandem agit
 de individuo. Ceteris subiectibili, q[uo]d ut sic, atis non est. Dicit id,
 quod subiecti g[ra]ui, seu id, de quo quis p[ro]p[ri]a; Probabiliter, de
 finiti.

definitio id, quod prius de pluribus distinctioris ratione in
quest' qd e. cc. definitione sp̄ei subiectibilis notandum.
Sp̄em s̄c correlatum proposito, et tripli ḡtis, s̄c n̄ ad aquatum.
Tandem ḡtis fūnā, cāndē & relationē referit. Et r̄mīne
ad sp̄em; remote ad individuum. Prost' s̄c, & individuali,
referunt ad ḡtis d̄ duas; q̄d cū individuum n̄ potest referri
ad ḡtis p̄ candē relationē, qua referit ad sp̄em; siqdem
ad sp̄em hac, fundat̄ m participatione completa, incide-
cē dē dūa sunt duas relationes sp̄ei, & individuali, ad genus.

Individuum sumit̄ tribus mis. 1. Pro Relatione,
uel aequidine, ut subiecta alieui n̄a cōntando singulē
et subiecti vc. Platone. 2° proprie, pro negatione duci-
onis in plura. Definitio id, quod ē in diversis indep-
dētisū d̄ quo cūq' aliis ultima dūis. sc̄ r̄d, cuius oīs
proprietates alteri coire n̄ possunt. 3° prout heterodat
al similitudinē vlt̄, & p̄fabilis de uno, h̄et & subsequa-
tor sp̄es. ~ ~.

In cap. 3. de Dīa, samiē dīa dūiūt̄. Et es
vñ vñis. 2° et vsu ph̄or̄ pro 3° p̄fabilis. Definitio id,
quod prius de pluribus distinctioris sp̄e, in q̄. q̄tē c̄
cēntialit̄. Et t̄ Porphyrius solas genericas defini-
cie, n̄ negavit t̄ simplices dīas sp̄ecificas, q̄q' ut ac-

accommodeat deitatem, ita afferri posse. Dīa est id, quod dicitur
de pluribus cōtrī. Preceps Iānius in phisicam, et
Metaphysicā. Phisica dicitur mā, et pīa, si producent no-
minibus connotatiōes, ut materialis, spiritualis; Metaphysica
et contrahit genēs.

Dīa est ut nominis tripliciter sunti. 1. pro relat.
rei dīentis. 2. matr. pro quinto illius relationis. 3.
pro pīa vel rōali, quod facit dīire hīc à bruto. Unde
3. sumē pīt, ut cōnīenit cōcretū sigīans dīfīlē re-
lationem facientis dīire, cōnīteans pīam, et facit dīire
matr. Quare cōetas facientis dīire, et faciat dīentis es-
tūt utrī hanc pīam matrem, et relationē dīire, q̄ in illa
pīa māli fundād. Et ideo oīs relatio facientis dīferre,
et rōis, quia n̄ hīc ostīa reatr. distīncta. Denbrate
dīinītī dīa in rōi, hīc, qua aliquid asc. in malo, atq̄
dīo tempore, l. ad alia re dīferre. Iānius in coīm, pīgnī-
am, et maxime propria.

En cap. 4. de Proprio, agit de illo dupliuī. s. ex
usu Thīri, ut cō quartū pīabili. Dēpītib⁹ id, quod ē
agītū pīam de pluribus in q̄. q̄tē ē accītr, et nērō. s. ne-
cessitate logica, quia pīgnū hīc influīt ab cēntia. Unde
si de illa negōtī, consequētū destruit cēntia. Fou

nominis significat propria id quod ita alienum est peculiare, ut
alij n' sit coe. Diversi in quatuor membra; q' ducunt.
Proprium 1. mō. 2. mō. 3. mō. 4. mō. Proprium 1. mō. quod
debet soli; n'th' coti. Ut cē grāmatiū viii hōris. 2. mō. quod
coti oī; n'th' soli; ut cē bīpedem viii hōris. 3. mō. omnīs soli
ut hōri canescere. 4. sonni; soli; ac semp; ut hōri cē
risibile.

In cap. 5. deponit acciēns tristitia. ē. Et id quod
adest et abe, sine subiecti corruptione negari st. quin
destruati certia subiecti. 2. quod unē, aut non exst.
pt. 3. quod nec c' ḡis; nec p̄t̄s; nec dñia; nec proximus;
semp; alit̄ e insubst. Agitatio dectio si habet. Acciēns ē id qd
priab̄ de pluribus in q' quale ē, aucti, et congenti. Si
acciēns fuerit reale, et intrinsecūt ut deoū de natura,
requirat sui; et subiectoriō etiā. quia n' priab̄ nisi coiat,
n' coit, nisi inhereat, n' inheret, nisi co-estat. Unde
n' e' ole rii subiectoriō, mag; n' co-estat. Ad hoc. 5. ut re-
uocari possunt via assumptiva; et grāta humana rii
verbū dūcūti; q' f' dūcāti subiecti, dūcūti tricongentis.

Prædicamenta.

S. cap.

Ad cap. i. usq; ad 4. agit de aquo*uocis*, uniuocis,
 & de nominati*o*nis. Ideo haec p*ro*mittenti an in C*on*tra, quia
 tribus mis comparari possunt C*on*tra. 1. omnia est esse,
 quomodo s*unt* equiuoca. 2. analogia. 3. singula cum suis
 imp*re*ribus; quomodo coiunt uniuoc*e*. 4. q*uodam* ad alia p*ro*
 C*on*tra accentu*um* ad subam, quomodo diuersi de nominati*o*ne,
 & accentu*m*. Equiuoca igit*ur* a casu s*unt* ea, quor*um* n*omen* co*e*
 & ratio & sub*st*ia n*ost*ri accommodata diversa; ut Gallus.
 Equiuoca a consilio, seu analogia, & s*n*on attributio*n*is,
 & proportionis. Attributio*n*is, scilicet q*uod* hinc id n*omen* est
 etiam p*ri*ma; missi*u*s & resipiendi illa p*ri*ma, & diversus, ut
 p*er* in sano r*u*stu*m*, pulsus, & cibi. ~ ~ ~

Analogia proportionis s*unt* ea, q*uod* hinc idem n*omen*,
 & eadem r*ati*o*n* proportionabili, ut p*ri*mu*m*, ens, ut*q*. Dis-
 crimen in haec et analogia proportionis e*s*, quia analo-
 gia proportionis pro*pra*et*er*a hinc intrinsec*e* p*ri*ma, & non con-
 fari*at* ob*de*pendencia*m*; sed ob similitudine*m* p*ri*se. Unde
 absque r*u*stu*m* ad aliud cognosci, definiri*q* possunt. Ana-
 logia i*n* attributionis secundaria semper resipiunt prima-
 ri*m* in quo p*ri*ce*m* intrinsec*e* reperi*nt*; non negamus*in* ali*m*
 secundaria denominari quod*am* p*ri*ma, quia et intrinsec*e*
 hinc*m*; sed cu*m* depend*it* a primario; ut sciens r*u*stu*m* sub*st*ia;
 Entia omnia r*u*stu*m* Dei. ~ ~ ~ ~ ~

Uniuoca s*unt* ea, quoru*m* n*omen* co*e* & & r*ati*o*n* sub*st*ia
 nomini

nomini autemda eadem. Ita si nō participata, i.
nā cōs. uel participacia, i. inferiora, q̄ in superiora
de ponuntur hoc tō. Denominatio mēta, q̄ ab aliono-
minis appellationē hēre solo dīcē casu. unde idem c̄
dīc, denominatio, atq̄ accentuā.

In cap. 4. diuidit̄ ens. ē, in subiecto³ et accens ad-
a quād, ita utrūc̄ ens, re nouē summa grā accentuā n̄ dēt̄
mediū uniuocat̄. Subiecto dō hoc tō. id, qđ n̄ ē in subiecto;
accens est id, quod ē in subiecto, de p̄nct̄ ita est id, qđ ē
in alio, n̄ ul̄ pars, ut sit aut seorsim ab eo, in quo inest, p̄-
eri nequit. 2° diuidit̄ i. in ita. Pr̄hencēt̄ c̄ alien-
us gris summi, realis, et cornu, q̄ subiecto n̄t̄ natū dījōs.
Ut aliquid sit ens pr̄iale octo habere dēt̄ conditōnes. 3.
ex ḡē vocis, s. ex parte rati, quae declarant̄ his uerbis.

Vox una, et simplex, rebus cōcinnas locūd̄.

Entia, q̄ se se, q̄ in ita, realia, ita.

Pr̄amenta colligunt̄ et mēs pr̄andi de i. subiecto
qui s̄nt̄ decem. n̄a³ quid grad̄ de prima subiecto; uel grad̄
centri, l, aucontr. si centri, c̄ subiecto; si accentri, l, c̄ int̄-
rose, uel ostiuncell̄ utrūc̄. uel aptius ita colliges; ins,
uel c̄